

Lag om ändring i ellagen (1997:857);

utfärdad den 25 april 2013.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 2 kap. 1, 2, 4, 5 och 13–18 §§, 3 kap. 3 §, 5 kap. 26 § och 13 kap. 5 § samt rubriken närmast före 2 kap. 16 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tjugotre nya paragrafer, 2 kap. 1 a, 1 b, 4 a, 8 b, 15 a–15 k och 16 a–16 c §§, 3 kap. 3 a § och 13 kap. 6–9 §§, samt närmast före 2 kap. 15 b, 15 j, 16 a, 17 och 18 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 2 kap. 19 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Återställningsåtgärder”.

2 kap.

1 § En elektrisk starkströmsledning får inte byggas eller användas utan tillstånd (nätkoncession). Till byggandet av en ledning räknas även schaktning, skogsavverkning eller liknande åtgärder för att bereda plats för ledningen.

1 a § Nätmyndigheten prövar frågor om nätkoncession enligt detta kapitel, om inte annat anges.

I 1 b §, 4 a § andra stycket, 5 § andra stycket, 11 a § andra stycket, 15 a §, 15 b § tredje stycket, 15 j § andra stycket, 16 § fjärde stycket, 16 a § tredje stycket, 17 § tredje stycket och 18 § tredje stycket finns det bestämmelser om att regeringen prövar frågor om nätkoncession i vissa fall.

Regeringen får också pröva sådana frågor om nätkoncession som har betydelse för försvaret, om Försvarsmakten begär det. Nätmyndigheten ska i ett sådant fall överlämna frågan om prövningsmyndighet till regeringen för avgörande.

1 b § Regeringen prövar ärenden om meddelande av nätkoncession, om ärendet avser en utlandsförbindelse eller det i ärendet finns en fråga om tillstånd till expropriation som ska prövas av regeringen.

2 § En nätkoncession ska avse en ledning med i huvudsak bestämd sträckning (nätkoncession för linje) eller ett ledningsnät inom ett visst område (nätkoncession för område).

¹ Prop. 2012/13:70, bet. 2012/13:NU12, rskr. 2012/13:200.

I ett beslut om nätkoncession för område ska en högsta tillåtna spänning för ledningsnätet anges. När en sådan spänning bestäms ska följande särskilt beaktas:

1. den spänning som kan förutses behövas för att driva ledningsnätet,
2. inverkan på miljön vid en framtida utbyggnad av nätet,
3. säkerställandet av en samhällsekonomiskt motiverad utbyggnad av nätet, och
4. konsekvenser för berörda kunder.

4 §² Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på nätkoncession enligt 1 § och förbudet att börja bygga enligt 3 § i fråga om vissa slag av ledningar eller stationer eller i fråga om ledningar eller stationer inom vissa områden. En sådan föreskrift får dock inte avse utlandsförbindelser.

Nätmyndigheten ska i det enskilda fallet, efter ansökan av den som avser att bygga eller som använder en elektrisk starkströmsledning, lämna ett bindande besked om huruvida ledningen omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av första stycket.

Ansökan om ett bindande besked får även göras av innehavaren av nätkoncessionen för det område, där ledningen eller ledningarna är belägna.

4 a § Nätmyndigheten får i ett enskilt fall medge undantag från kravet på nätkoncession enligt 1 § för ledningar som var i bruk den 1 januari 1998. Ett sådant beslut om undantag ska avse en bestämd tid, som får förlängas.

Regeringen prövar frågor om medgivande av undantag, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

5 § Nätmyndigheten får, om det finns särskilda skäl, medge att en elektrisk starkströmsledning får byggas redan innan nödvändig nätkoncession har meddelats eller att en transformator- eller kopplingsstation får byggas trots det som anges i 3 §. När en sådan ledning är färdig att tas i bruk får nätmyndigheten medge att ledningen används tills vidare under högst tre år i avvaktan på att ansökan om nätkoncession slutligt avgörs.

Regeringen prövar frågor om medgivande, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

8 b § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt 8 a § andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas bli mindre betydande.

13 §³ En nätkoncession gäller tills vidare.

En nätkoncession för linje får dock begränsas att gälla för en viss tid, om sökanden begär det eller om det annars finns särskilda skäl. Giltighetstiden får i ett sådant fall vara som längst femton år.

Giltighetstiden för en nätkoncession för linje som meddelas med anledning av återkallelse av en nätkoncession enligt 18 § första stycket 2 eller 3 får inte sträcka sig längre än den återkallade nätkoncessionens giltighetstid.

² Senaste lydelse 2002:653.

³ Senaste lydelse 2004:876.

14 § En nätkoncession för linje, som har meddelats för en viss tid enligt 13 § andra stycket, får förlängas med upp till femton år i taget efter ansökan av nätkoncessionshavaren. Om sökanden begär det, får det beslutas att nätkoncessionen i stället ska gälla tills vidare.

Vid prövning av en ansökan enligt första stycket tillämpas 6–8 a, 10 och 11 §§.

En ansökan enligt första stycket ska göras senast två år före koncessionstidens utgång. Nätkoncessionen gäller till dess att ansökningen har prövats slutligt.

Om det finns särskilda skäl, får en nätkoncessions giltighetstid förlängas även om giltighetstiden inte har löpt ut.

15 § Om det finns särskilda skäl får, på ansökan av nätkoncessionshavaren, giltighetstiden för en nätkoncession för linje, som har meddelats för en viss tid, förlängas tillfälligt på oförändrade villkor. En tillfällig förlängning får meddelas för högst fem år.

Ett ärende enligt första stycket får avgöras utan att någon annan än sökanden haft tillfälle att yttra sig.

15 a § Regeringen prövar ärenden om förlängning av en nätkoncessions giltighetstid enligt 14 eller 15 §, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Omprövning av nätkoncession

15 b § En nätkoncession för linje som gäller tills vidare får omprövas i fråga om ledningens sträckning, tillåten spänning och villkor.

En omprövning får göras först fyrtio år efter det att nätkoncessionen meddelades. Om nätkoncessionen gäller tills vidare efter ett beslut enligt 14 § första stycket andra meningen, ska tiden dock räknas från dagen för det beslutet.

Regeringen omprövar en nätkoncession som avser en utlandsförbindelse.

15 c § Nätmyndigheten får besluta att en omprövning enligt 15 b § ska inledas efter ansökan av nätkoncessionshavaren eller en kommun eller en länsstyrelse som berörs av nätkoncessionen. Nätmyndigheten får också besluta att inleda en omprövning på eget initiativ.

En ansökan om omprövning ska ges in till nätmyndigheten.

15 d § En omprövning enligt 15 b § ska inledas, om en omprövning är motiverad med hänsyn till de intressen som anges i 2–4 kap. miljöbalken eller något annat angeläget allmänt intresse.

En omprövning ska också inledas på ansökan av nätkoncessionshavaren, om en omprövning är motiverad för att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv drift av nätverksamheten.

15 e § Om nätmyndigheten beslutar att en omprövning enligt 15 b § ska inledas i fråga om en nätkoncession som avser en utlandsförbindelse, ska myndigheten utreda ärendet och därefter med eget yttrande överlämna ärendet till regeringens prövning.

15 f § En omprövning enligt 15 b § ska avse följande krav:

1. att anläggningen är lämplig från allmän synpunkt,
2. att ledningen är avsedd för en sådan spänning som anges i 7 §, och
3. att nätkoncessionen uppfyller föreskrifterna i 8 §.

Nätkoncessionen får vid omprövning förenas med sådana villkor som anges i 11 §.

15 g § Vid en omprövning enligt 15 b § tillämpas 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken.

Nätkoncessionshavaren ska upprätta en miljökonsekvensbeskrivning vid en omprövning. För förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag tillämpas 6 kap. miljöbalken.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på miljökonsekvensbeskrivning enligt andra stycket för anläggningar vars miljöpåverkan kan antas vara mindre betydande.

15 h § Nätkoncessionshavaren ska tillhandahålla den utredning som behövs för omprövningen.

Nätmyndigheten får förelägga nätkoncessionshavaren att ge in den utredning som behövs. Ett sådant beslut om föreläggande får förenas med vite.

15 i § Sedan en omprövning enligt 15 b § har gjorts får en sådan omprövning göras på nytt först fyrtio år efter beslutet i det tidigare omprövningsärendet.

Ändring av villkor

15 j § Villkor för en nätkoncession får ändras eller upphävas efter ansökan av nätkoncessionshavaren.

Regeringen prövar frågor enligt första stycket, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

15 k § Villkoren för en nätkoncession för område får även utan ansökan omprövas sedan tjugofem år förflutit efter det att villkor senast meddelades. Nätkoncessionen får då förenas med nya villkor.

Överlåtelse av nätkoncession

16 §⁴ En nätkoncession får inte överlåtas utan tillstånd.

Vid prövning av en ansökan om överlåtelse av nätkoncession ska 10 § tillämpas. Detsamma gäller vid prövning av en ansökan om nätkoncession i anledning av återkallelse av en nätkoncession enligt 18 § första stycket 2 eller 3.

Om en intäktsram vid överlåtelsen ska fördelas enligt 5 kap. 25 § andra stycket, får tillstånd till överlåtelse inte lämnas om inte fördelningen har godkänts enligt 26 § första stycket samma kapitel.

Regeringen prövar ärenden om tillstånd enligt första stycket, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Färdigställande av ledning

16 a § En innehavare av en nätkoncession för linje ska senast fem år efter det att beslutet att meddela nätkoncession vunnit laga kraft ha färdigställt den ledning som nätkoncessionen avser.

Om det finns särskilda skäl, får tiden för färdigställande förlängas efter ansökan av nätkoncessionshavaren. Ett beslut om förlängning ska meddelas för viss tid.

Regeringen prövar ärenden om förlängning enligt andra stycket, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

16 b § En innehavare av en nätkoncession för linje ska senast tre månader innan tiden för färdigställande enligt 16 a § löper ut till nätmyndigheten redovisa i vilken utsträckning ledningen är färdigställd.

16 c § En innehavare av en nätkoncession för område ska till nätmyndigheten anmäla de ledningar med en högre spänning än 20 kilovolt som nätkoncessionshavaren har byggt inom området. Anmälan ska göras senast sex månader efter det att ledningen färdigställts.

Rätt att ta ledning ur bruk

17 § En nätkoncessionshavare får tillfälligt ta en ledning som omfattas av nätkoncession för linje ur bruk. Ledningen får dock inte utan tillstånd vara ur bruk längre tid än sammanlagt tre år.

Tillstånd enligt första stycket får inte meddelas, om det är olämpligt från elförsörjningssynpunkt. Ett tillstånd ska meddelas för viss tid.

Regeringen prövar ärenden om tillstånd enligt första stycket, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Återkallelse av nätkoncession

18 §⁵ En nätkoncession ska återkallas helt eller delvis,

1. om en ledning eller ett ledningsnät inte längre behövs för en säker elförsörjning,

2. om staten, med stöd av 1 kap. 5 § lagen (2004:875) om särskild förvaltning av vissa elektriska anläggningar, löser in den eller de ledningar som avses med nätkoncessionen, eller

3. om nätkoncessionshavaren inte längre uppfyller villkoren enligt 10 § andra stycket första meningen för att inneha nätkoncessionen.

En nätkoncession får också återkallas helt eller delvis, om nätkoncessionshavaren inte har färdigställt en ledning i rätt tid enligt 16 a §.

En fråga om återkallelse av en nätkoncession som avser en utlandsförbindelse prövas av regeringen.

3 kap.

3 §⁶ Redovisning av nätverksamhet som grundas på nätkoncession för område ska avse varje område för sig. Nätmyndigheten ska dock besluta att en

⁵ Senaste lydelse 2004:876.

⁶ Senaste lydelse 2002:121.

nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet.

Beslut i frågan om områden som avses i första stycket ska omfattas av samlad redovisning ska fattas när det finns ett lagakraftvunnet beslut om meddelande av en nätkoncession enligt 2 kap. 1 §, om ändring av gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, om tillstånd till överlåtelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 16 § eller om återkallelse av en nätkoncession enligt 2 kap. 18 §. Ett sådant beslut får också fattas när i övrigt ändrade förhållanden föranleder det.

I ett beslut om samlad redovisning eller ändring av sådana beslut ska det anges när den samlade redovisningen ska påbörjas eller upphöra.

I områden som redovisas samlat ska en enhetlig nättariff tillämpas från den dag som nätmyndigheten anger i beslutet. Tiden får inte sättas senare än fem år från beslutet om samlad redovisning eller beslutet om ändring av ett sådant beslut.

3 a § Nätkoncession för område ska redovisas skilt från nätkoncession för linje.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från första stycket för ledningar som omfattas av nätkoncession för linje och som organisatoriskt och tekniskt ingår i ett nät som omfattas av nätkoncession för område.

5 kap.

26 §⁷ En fördelning enligt 25 § andra stycket ska godkännas före överlåtelsen. Fråga om godkännande prövas av nätmyndigheten. Regeringen ska dock pröva frågan, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Ett förslag till fördelning ska lämnas in till nätmyndigheten tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget. Om ärendet avser en utlandsförbindelse, ska nätmyndigheten utreda frågan och därefter med eget yttrande överlämna ärendet till regeringens prövning.

Frågan om godkännande av förslaget ska handläggas skyndsamt.

13 kap.

5 §⁸ Nätmyndighetens beslut enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j–16 a och 17 §§ får överklagas till regeringen, om ärendet avser en stamledning. Detsamma gäller beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c §, om ärendet avser en stamledning eller en utlandsförbindelse.

6 § Följande beslut av nätmyndigheten får överklagas till mark- och miljödomstol:

1. beslut i frågor om nätkoncession enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j–16 a och 17 §§, med undantag för ärenden som avser en stamledning,
2. beslut om gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §,
3. beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c §, om ärendet avser en regionledning som inte är en utlandsförbindelse,

⁷ Senaste lydelse 2009:892.

⁸ Senaste lydelse 2012:335.

4. beslut om föreläggande enligt 2 kap. 15 h § andra stycket,
5. beslut om återkallelse av nätkoncession enligt 2 kap. 18 §, och
6. beslut om återställningsåtgärder enligt 2 kap. 19 och 20 §§.

7 § Följande beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut av nätmyndigheten i fråga om
    - a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 §,
    - b) anslutning av anläggning enligt 3 kap. 6–8 §§,
    - c) dispens enligt 3 kap. 9 b §,
    - d) kostnader för mätning enligt 3 kap. 11 och 14 §§,
    - e) ersättning vid inmatning av el enligt 3 kap. 15 §,
    - f) metodprovning enligt 4 kap. 1 a §,
    - g) tillstånd enligt 4 kap. 6 och 7 §§,
    - h) nättariffer för mindre produktionsanläggningar enligt 4 kap. 10 §,
    - i) intäktsram enligt 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§,
    - j) godkännande av metoder för att utforma balansavtal enligt 8 kap. 4 a §,
 och
    - k) förseningsavgift enligt 12 kap. 8 och 11 §§,
  2. beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt
  3. beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el.
- Provningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

8 § Andra beslut enligt denna lag än dem som anges i 6 och 7 §§ får inte överklagas till domstol.

Regeringen meddelar föreskrifter om överklagande till regeringen av andra beslut än dem som anges i 5–7 §§.

9 § En sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får överklaga nätmyndighetens beslut enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j–16 a och 17 §§ samt beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c §, om beslutet avser anläggningar för starkströmsluftledning med en spänning på minst 220 kilovolt och en längd av minst 15 kilometer.

Den som vill överklaga med stöd av första stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2013.

2. Trots det som anges i 2 kap. 1 a § ska ärenden som har inletts hos regeringen före ikraftträdandet men ännu inte avgjorts prövas av regeringen.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

4. En nätkoncession som gäller vid ikraftträdandet ska gälla tills vidare.

En nätkoncession för linje som gäller vid ikraftträdandet ska dock anses som en sådan nätkoncession för linje som enligt 2 kap. 13 § i dess nya lydelse gäller för en viss tid, om den senast bestämda giltighetstiden är kortare än tjugofem år eller nätkoncessionshavaren före ikraftträdandet har ansökt om att giltighetstiden ska förlängas med en kortare tid än fyrtio år. Detta innebär inte att den giltighetstid som redan har bestämts begränsas.

5. En ansökan, som har lämnats in före ikraftträdandet, om förlängning av giltighetstiden för en nätkoncession för linje med fyrtio år ska prövas i sak, om nätkoncessionshavaren begär det före utgången av november 2013. Ansökan ska i sådant fall behandlas som en ansökan enligt 2 kap. 14 § i dess nya lydelse om att nätkoncessionen ska gälla tills vidare.

6. Ett beslut enligt 2 kap. 14 § i dess äldre lydelse att förlänga giltighetstiden för en nätkoncession för linje med tjugofem år eller mer ska vid tillämpningen av 2 kap. 15 b § jämföras med ett beslut att meddela nätkoncession.

7. Om ett beslut att meddela nätkoncession för linje har vunnit laga kraft före ikraftträdandet, ska innehavaren av nätkoncessionen färdigställa den ledning som nätkoncessionen avser före utgången av maj 2018 i stället för inom den tid som anges i 2 kap. 16 a § första stycket.

8. Trots det som anges i 2 kap. 16 c § behöver en anmälan inte göras före utgången av maj 2014 i fråga om en ledning som har färdigställts före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

ANNA-KARIN HATT

Dan Sandberg
(Näringsdepartementet)